

Thuispraatkaart

Waarom zou je leren discussiëren?

We geven je een paar redenen:

- ✿ Discussiëren draagt bij aan de **taalontwikkeling**. Je leert nieuwe woorden, je leert jezelf verwoorden, gesprekken voeren en reageren op elkaar.
- ✿ Discussiëren versterkt **zelfvertrouwen**. Opkomen voor je eigen mening is een belangrijke vaardigheid.
- ✿ Discussiëren draagt bij aan **burgerschap en democratische vaardigheden**, je leert actief mee te doen aan de maatschappij!
- ✿ Als je discussieert, leer je je inleven in een ander. Kinderen kunnen vaak beter **omgaan met verschillen** en hebben meer **begrip voor een ander**.
- ✿ Als je discussieert, leer je kritisch nadenken en bronnen beoordelen.

“Als iedereen goed leert discussiëren, zou de wereld beter zijn.”

– Debatheld 2026

DKJL staat voor *praat erover, maak contact, doorbreek taboes en bespreek vooroordelen*. 20 jaar lang gaf DKJL kinderen een podium om hun stem te laten horen. In 2026 stopte DKJL als uitvoerende organisatie en gaven we de didactiek en materialen door aan de leraren en ouders/verzorgers in de stad. Kijk naar de materialen op **www.dkjl.nl**.

TIPS OM THUIS TE DISCUSSIËREN

Misschien heb je thuis discussie over huiswerk, schermtijd of bedtijd, maar weet je hoe je kind denkt over vrijheid van meningsuiting, social media en pesten? Hierbij tips voor een goed gesprek!

En: discussiëren gaat niet om je gelijk halen, maar om ontdekken wat een onderwerp betekent – voor jezelf, voor elkaar en voor de samenleving. Dat is een belangrijke boodschap die we leerlingen willen meegeven.

Een paar tips:

- ✿ Gebruik de ik-boodschap: ik vind, omdat... , bijvoorbeeld. In plaats van “het is zo dat”.
- ✿ Bij DKJL draait het gesprek niet om winnen, maar om begrijpen en luisteren naar elkaar.
- ✿ Kies een onderwerp of stelling en neem allemaal even de tijd na te denken wat je vindt.
- ✿ Kies voor het gesprek een paar vragen die je richting geven, maar luister vooral naar elkaar.
- ✿ Evalueer na elke discussie: is er een conclusie? Wat heb je geleerd? Hoe ging het gesprek?

Bij DKJL zijn er een paar basisbegrippen belangrijk:

Je **mening** is wat je vindt.
Een **feit** kun je controleren.

Je kunt je mening onderbouwen
met **argumenten**, de reden
waarom je iets vindt.

Gebruik de zin:
"Ik vind, omdat, bijvoorbeeld..."

In een **discussie** probeer je
elkaar te **overtuigen**, zodat de
ander vindt wat jij vindt.

In een **dialog** is overtuigen minder belangrijk.
Dan luister je naar het verhaal of de boodschap van
de ander en stel je vooral vragen aan elkaar.

Dit zijn de DKJL spelregels.

Welke spelregel vinden
jullie belangrijk?

Waarom?

Wat maakt een gesprek fijn?

Wanneer ontstaat er ruzie?

DISCUSSIËREN KUN JE LEREN

DE SPELREGELS

1. **LUISTER NAAR ELKAAR.**
2. **LAAT ELKAAR UITPRATEN.**
3. **HOUD REKENING MET GEVOELENS.**
4. **PROBEER IEDERS STANDPUNT TE BEGRIJPEN.***
5. **ACCEPTTEER DAT JE HET SOMS NIET EENS BENT.**
6. **GEBRUIK DE IK-BOODSCHAP, ARGUMENTEN EN VOORBEELDEN.**
7. **DENK KRITISCH NA.****
8. **WEES EERLIJK OVER DE FEITEN.**
9. **SPREEK BONDIG EN KORT.**
10. **WEES JE BEWUST VAN JE LICHAAMSTAAL EN STEMGEBRUIK.**

* Probeer je in de ander te verplaatsen. Sta open voor argumenten.
** Bedenk steeds: "Klopt het feitelijk wat de ander zegt?
Waar komen de feiten vandaan? Wat vind ik?"

DKJL
Discussiëren Kun Je Leren

Besprek eerst eens:....

Wat vind jij een fijne discussie?

- ✿ Als je een discussie hebt, dan voel jij je ...
- ✿ Als je iemand goed naar je luistert, dan voel je je ...
- ✿ Als iemand je negeert, voel je je ...
- ✿ Als je iets tegen iemand wil zeggen wat diegene niet fijn zal vinden, dan ...
- ✿ Als iemand je vraagt hoe je je voelt, vind je dat ...
- ✿ In een discussie word je boos als....
- ✿ Waar ben je wel eens verdrietig over?
- ✿ Met wie praat je het liefst als je je rot voelt?
- ✿ Welk onderwerp vind je moeilijk om over te praten? Wat zou het makkelijker kunnen maken?

**GA IN DIALOG
OF DISCUSSIE!**

Onderwerp 1 Vrijheid van meningsuiting

In Nederland is er vrijheid van meningsuiting. Je hebt het recht om je mening te laten horen. Zijn kinderen zich daarvan bewust? Wat is de grens van deze vrijheid?

Kernvraag:
**Mag je alles zeggen
wat je denkt?**

Subvragen:

- ✿ Welk onderwerp vind je belangrijk? (klimaat, eenzaamheid, pesten, armoede)
- ✿ Vind je dat volwassenen goed naar kinderen luisteren? Wanneer wel/niet?
- ✿ Waarom moeten volwassenen beter luisteren?
- ✿ Hoe merk je dat een volwassene goed naar je luistert?
- ✿ Kunnen kinderen meepraten over problemen in de wereld vind je?
- ✿ Hoe belangrijk vind je vrijheid van meningsuiting?
- ✿ Wat zeg je tegen iemand die niet gaat stemmen?
- ✿ Geef jij overal je mening over?
- ✿ Wanneer ben je voorzichtig?
- ✿ Wanneer houd je je mening voor je? Wanneer luister je liever?
- ✿ Durf je je mening te geven als je vrienden allemaal iets anders vinden?
- ✿ Wat is het verschil tussen een ruzie en een discussie?
- ✿ Hoe zorg je ervoor dat je niemand kwetst?
- ✿ Ben je zelf wel eens gekwetst door iemands mening?
- ✿ Geef je je mening wel eens online? Is dat anders dan in het echt?

Onderwerp 2 Social media

Er is veel discussie over social media. Er zijn voordelen, maar ook nadelen. Er zijn leeftijds-grenzen en regels, maar die worden niet altijd nageleefd. Hoe denken jullie over social media?

Kernvraag:
**Wat hebben kinderen
nodig om goed om
te kunnen gaan met
social media?**

Subvragen:

- ✿ Hoe vaak zit je op social media?
- ✿ Wat vind je leuk aan social media?
- ✿ Stel dat ze social media helemaal zouden verbieden, wat mis je dan?
- ✿ Wat vind je minder leuk aan social media?
- ✿ Wat doe je als je iets op social media tegenkomt dat je niet leuk vindt, waar je van schrikt?
- ✿ Hoe vind je dat volwassenen met social media omgaan?
- ✿ Wat vind je dat ouders/verzorgers van social media moeten weten?

Voorbeeldstelling:
**"Social media is
schadelijk voor
kinderen."**

Onderwerp 3 Schermtijd

Veel kinderen en volwassenen zitten vele uren op een scherm. Lukt het om het scherm ook eens weg te leggen? Vind je dat belangrijk?

Subvragen:

- ✿ Wat vind je van je eigen schermtijd?
- ✿ Kun jij je telefoon of scherm wegleggen als je wilt? Wat helpt je daarbij?
- ✿ Wat vind je van mijn schermtijd?
- ✿ Wat vind je ervan dat sommige kinderen 6 uur per dag schermtijd hebben?
- ✿ Wat zou je tegen een vriend(in) zeggen die uren online is?
- ✿ Stel dat je zelf kinderen zou hebben, wat zou je dan afspreken over schermtijd?

Kernvraag:
Wat helpt kinderen bij hun schermtijd?

Voorbeeldstelling:
“Ouders/verzorgers moeten zich net zo goed aan schermtijd-regels houden als kinderen.”

Onderwerp 4 Jezelf zijn

Wanneer voel jij je helemaal jezelf en wanneer niet? En is dat op school anders dan thuis?

Subvragen:

- ✿ Hoe voel je je als je helemaal jezelf bent?
- ✿ Wat helpt om jezelf te zijn, wat helpt niet?
- ✿ Kun je op school jezelf zijn?
- ✿ Kun je iets doen, zodat anderen ook zichzelf kunnen zijn?
- ✿ Welke tip heb jij voor leraren?

Kernvraag:
Wat helpt om jezelf te kunnen zijn?

Voorbeeldstelling:
“Op school kan ik zijn wie ik ben.”

Onderwerp 5 Pesten

Pesten en buitensluiten gebeurt helaas vaak. Het gaat daarbij niet alleen om de pester en het kind dat gepest wordt, maar de hele klas heeft een rol. Er zijn omstanders die niets zeggen en meelopers. Hoe kun je als klas pesten stoppen?

Subvragen:

- ✿ Praat je vaker over pesten? Hoe zou je dat makkelijker kunnen maken?
- ✿ Wat doen jullie in de klas om pesten aan te pakken?
- ✿ Wat doe je als je ziet dat iemand gepest wordt?
- ✿ Voel jij je verantwoordelijk als er in de klas gepest wordt?
- ✿ Wat kan een leraar doen om pesten te voorkomen?
- ✿ En online pesten: heb je dat wel eens gezien of meegemaakt? Wat doe je dan?